

K prazniku družinske domačnosti

Prišel je zopet k nam sveti božič, najlepši praznik krščanskega sveta. Po težkem pričakovanju adventnega časa, ko je vse žejalo po Odršeniku in vpilo »vi oblaki ga rosite, ali zemlja naj ga daleč je zdaj napočila tiha, sveta, blažena noč, ki nam je dala Odršenje sveta: Marija je položila Dete v jaslce, sveti Jožef se je z ljub-znijo sklonil nanj in pastirci so prihiteli in zapeli z angeli »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje!« V tej mali votlini pri Betlehemu so se zbrali zastopniki človeštva ter v topli domačnosti slavili njega, ki je stopil na svet v siromaštvu, da bi zavladal nad njim kot Gospod nad gospodi, Vladar že od vekomaj!

Čprav je bil prvi dom Našega Gospoda Jezusa Kristusa, Boga in Odršenika, le skalno pastirsko zavetišče pred burjo in nevihto, skozi katero je pihalo in vleкло, ter je bila prva njegova zibelka jasli, in prva toplota topel dih dobrih domačih živali, je bil vendar ves poln tiste lepe domačnosti, ki jo človek čuti v vsaki družini, v kateri prebiva Bog. In tako ni čuda, da je prav božič postal praznik domačnosti, domačega ognjišča, kjer se okrog jaslic v kotu zbere vsa družina kot ubogi, dobri pastirčki z betlehemske poljan in poje pesmi vseh človeških družin: »Mir ljudem na zemlji!« Čprav je človeško bivališče včasih tako skromno in razmere slabe, vendar skromnejšega bivališča, kakor ga je imel Bog na zemlji, skoraj ni: pa vendar je v tej votlini prišlo na svet veselje sveta in se je v njej rodil Kralj vseh kraljev, pričakovanje vseh prejšnjih stoletij in uteha za vse poznejše rodove do konca sveta! In nebojčno Dete je sklepalo ročice in z očmi prižemalo na svoje srce vse te uboge pastirčke, vstopajoče v znano temno stajo, ki pa je bila polna najbolj razkošne nebeske luči, kajti Bog sam je prižgal svojo največjo zvezdo nad dom Prvorojenca.

In v tej luči bo spoznal jasnejše ko kdaj koli, da je le družina, lepa krščanska družina, temelj človeštvu, vsemu človeštvu, zaradi katerega je prišel Kristus na svet v družini in jo s tem tudi posvetil. In zato bodo misli vseh zbrane danes okrog svojih družin, središče katih bodo pa jaslice in v njih Bog, novorojeni Rešenik sveta.

Zvonovi bodo zvonili in vabili k popoldanski polnočnici, v sicer družinski dan pa bo stopil praznik s svojim tihim božičnim razpoloženjem in s prelepo, nikdar pozabljeno pesmijo: »Tiha noč, blažena noč!« na usnih. Otroci bodo prestavljali pastirčke, da bi videli Jazuska v obraz, in prižigali lučke, ki bodo trepetale kot njihova srca v drhtečem božičnem razpoloženju. Starši bodo z otroki kot eno, peli bodo z njimi in molili, kot — ena družina, prava družina, ki hoče živeti v Bogu in miru. In potem se bodo uvrstili v lepo domačo procesijo vsi od najmlajšega do najvišjega, šli, kadili in škropili z blagoslovljeno vodo vse prostore, v katerih jim je prebivati, celo skednje in hleve, kjer poškrope živino. Naj bi božji blagoslov razlil po vsem bivališču, čez vsa družino in ji dal zoreti in rasti v zdravju in sreči in strahu božjem, ki je izvor vse prave sreče. In potem, po polnočnici, h kateri bodo letos lahko šli tudi manjši otroci, bodo posedli k luči, vzeli v roke dobro branje, zajeli svojo skromno večerjo in se zapredli v pogovore, ki jih navdihajo sveti praznik. In še ponoči bo nad takim domom visela betlehemska zvezda in oznanjala srečo družine človeštva.

Srečo, ki naj ne mine, kakor sveti Družin, ki je med pomorom nedolžnih otrok morala bežati v Egipt, v puščavo in neznanu deželo. Toda tudi za to družino bodo romale zdaj naše misli in se veselile, če je morda našla pod stari hrastom zavetje pred strelo, ob trepetajoči trepetliki prijazno posumevanje, in ob ptici grlici, ki jo je srečala na poti, dobrohotno uspa-vanko. Tako je bežala sveta Družina in se vrnila, ko je prenehala preganjanje v Betlehemu. Betlehemska zvezda gori nad družino, ki ima v svoji sredi ko v topli stajici Boga in kaže s svojim repom pot, ki vodi k rešitvi in sreči. Tega se spominja tudi sveta Cerkev, ko je takoj za božične praznike postavila praznik preganjanja nedolžnih po Herodežu ter je eno prvih nedelj po novem letu posvetila spet srečni sveti Družini.

Vsi pa bomo v tem prazniku družinske povezanosti prosili, naj bodo naše družine zdrave, močne, polne otrok in polne božičnega pričakovanja in božičnega duha; v katerih naj vedno stoluje sveto Dete — Bog, ki naj varuje nesreč in bega v neznanu, in naj jim blagoslovlja domove, ter tudi v najskromnejše štalice prinese tople domačnosti. Tiste prave domačnosti, kakor je bila v temni betlehemske votlini, ko jo je razsvetlila božična zvezda in so tudi pastirčki imeli ob sebi Boga, pravega Boga, ki je najbednejšim še vedno najbližji.

Freska Vincenca iz Kastva (Škrilje, Istra)

Božična kolednica

Ta svetla zvezda, ta je vzšla za ono stran črne goré. Ona nam sveti široko, široko in visoko. V zvezdi stoji dete mladó, v rokci drži en križ zlati. V križu so zlati puštobi: da je to Dete pravi Bog, da je to Dete rojeno notri v tem mestu Betlemu, v eni preprosti štalici, v enih volovskih jaslicah. Spoznal ga je oslič, volék, da je to Dete pravi Bog,

ki je ustvaril zemljó, nebó, krščeniku dal dušo, telo. Potlej so prišli kralji trije, Gašper, Melhijor, Boltežar, ino oni so k ofru prinesli veroh, miro, čisto zlato, ino darujejo Jezusa, tega kralja nebeskega. Veseli se, Jeruzalem, Jeruzalem, mesto lepo! V tebi nam se je eden rodil, ki bode kralj čez kralje vse. O hvala Tebi, Marija, ki si nam dala Sina tvojeja!

Stara slovenska ljudska božična pesem, zapisana v prvi slovenski katoliški knjigi iz l. 1607.

Zgodovinska verodostojnost veselega sporočila o Kristusovem rojstvu

Češki doc. dr. Jan Morell je l. 1938. razrešil v Parizu najstarejše sporočilo o Kristusovem rojstvu na starem egiptčanskem papirusu iz 2. ali 3. stol., ki je obenem najstarejši ohranjen odlomek iz sv. pisma. — L. 1940. pa je spisal priložni članek, ki ga v celoti prinašamo v prevodu. — Ur.

Betlehemska votlina, tako velika v svoji majhnosti, je današnji dan središče našega zanimanja in mišljenja, kajti v njej leži odblesek slave in izraz Biti našega Očeta (Hebr. 1, 3). Beseda je telo postala (Jan. 1, 14).

Betlehemski dogodek je temeljni kamen krščanstva, zato so od najstarejših časov njegovo zgodovinsko verodostojnost tako hudo napadali, kakor so jo tudi drugi z navdušenjem in trdovratnostjo branili. Najdbe zadnjih let pa, zlasti še novi rokopisi, so mnogo pripomogli k še večji zgodovinski verodostojnosti sporočila o Kristusovem rojstvu.

Rojstvo ubogega otroka nekje v pozabljenem kotu velikega svetovnega rimskega imperija, je bilo za svet — ki tedaj še ni slutil velikega pomena tega dogodka za vsa bodoča stoletja — gotovo preveč majhna zadevica, da bi ji posvečal pozornost. Zato so edini vir za zgodovino Kristusovega rojstva evangeliji, na katerih verodostojnosti temelji vera stoletij v skrivnost današnje noči.

Morda koga moti, da Kristusovega rojstva ne opisujejo niti vsi evangelisti, temveč samo dva, namreč sv. Matej in sv. Luka. Razlog temu je v celotnem značaju naših evangelijev. Pred spisanim evangelijev je obstajala že dolgoletna ustna kateheza apostolov. Vsebinska tega prvega apostolskega poučevanja vere so bili v prvi vrsti dogodki iz življenja Kristusovega, ki imajo poseben pomen v njegovem odrešiteljskem poslanstvu: Kristusov krst, njegovi čudeži, zlasti pa njegovo trpljenje, smrt in vstajenje. Ti bistveni dogodki so jedro vseh kanonskih evangelijev. Kakor je vidno n. pr. iz pridige sv. Petra pred stotnikom Kornelijem (Dej. ap. 10, 37) se je začelo apostolsko delovanje in učenje s Kristusovim krstom, torej dogodkom, s katerim je Bog vidno izprical mesijansko poslanstvo Odršenikovo; drugim dogodkom pred njegovim javnim nastopom niso posvečali toliko pozornosti ter zato tudi vsi evangelisti zgodb iz Jezusovega detinstva niti ne omenjajo.

Tem težje pa je ugotoviti, odkod sta sv. Matej in sv. Luka vzela sporočilo o Kristusovem rojstvu in sploh vsa otroška leta Gospodova. Eno je go-

ter se jih je skrbno držal. To skrbno čuvanje značaja virov pa je zopet dokaz verodostojnosti evangeljskega sporočila o Kristusovem rojstvu.

Se na eno stran evangeljskega opisovanja Kristusovega rojstva je treba opozoriti, namreč na treznost, preprostost, in prirodnost, s kakršno opisujeta oba evangelista Kristusovo rojstvo. Kako izumetničeno in prenatrpano z dogodki je nasproti tema dvema opisovanju rojstva v apokrifnih, podvrženih evangelijih! Ali nista tudi ta prirodnost in treznost dokaz za notranjo verodostojnost sporočil svetega Pisma o Jezusovem rojstvu?

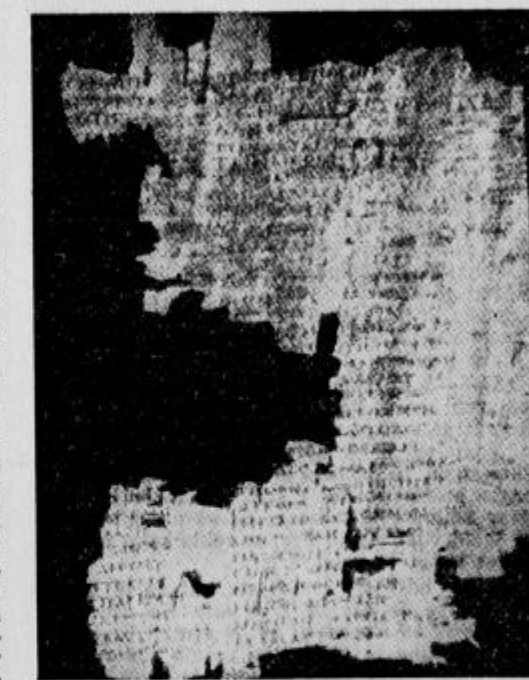
Pa ne samo s pogledom na to notranjo stran, temveč tudi po zunanji plati je vest o Kristusovem rojstvu potrjena kot verodostojna. Originalni evangeliji se sicer niso ohranili, nasprotno pa prepisi in to tako starega datuma, s katerim se ne more ponašati nobena knjiga in sporočilo o dogodkih starega sveta. Tu so najdbe poslednjih let prinesle toliko nove svetlobe, da so danes tudi oni, ki so še pred nekaj leti dvomili o verodostojnosti evangelijev, spremenili svoje mišljenje.

Originalni evangelijev se ohraniti tudi niso mogli. Bili so napisani na papirusu, na listu egiptjske rastline istega imena, ki nujno po neki dobi propade. Sele, ko so v 4. stoletju začeli pisati na močnejšo snov trajnejše vrednosti, na pergament, so se nam ohranili prepisi evangelijev (iz 4. stoletja sta že vatikanski in sinajski kodeksi!) Tada evangeljska prepisa sta bila do zadnjih let najstarejša zapisa Nove zaveze. Oddaljenost najstarejšega, ohranjenega prepisa od originala je bila torej tri stoletja. Kljub temu ni bilo veliko dvomov o razlikah med temi prepisi in izvorniki. Trditve učenjakov o zvestem prepisu in nedotakljivosti bibličnega teksta je dobila potrditev tudi v najnovjših najdbah papirusovih rokopisov. Edino mesto, kjer je papirus lahko preživel stoletja je suhi egiptčanski pesek, ki je izvrsten konservator te snovi. Tam so se po čudnem naključju ohranile kope papirusa, ki jo postale predmet natančnih studijev zadnjih let. Zgodnjemu krščanstvu v Egiptu se moramo zahvaliti, da so se našli tudi papirusi s bibličnim tekstom, ki po svojem poreklu segajo v tretje, če ne že v drugo stoletje po Kristusu. Verodostojnost in nedotakljivost novozakonskega teksta je bila s temi najdbami potrjena. In ni razloga, da bi dvomili v to, da bo vsak novo najdeni dokaz o Jezusovem rojstvu, ki bi se utegnil najti v teh egiptčanskih muzejih, kjer čaka še mnogo papirusov na raziskavanje in odkritje, ne potrdil te verodostojnosti.

Eden izmed teh papirjev je potrdil tudi verodostojnost Lukovega pisanja o Kristusovem rojstvu. Je to papirus v Narodni biblioteki v Parizu, ki ga je razrešil avtor te studije ter je morda sploh najstarejši tekst o Kristusovem rojstvu. (Glej sliko!) Objavil sem ga leta 1938 v francoski reviji »Revue biblique« ter je vzbudil zanimanje biblistov in papirologov vsega sveta. Tekst je toliko bolj zanimiv in važen ker gre za tekst, ki so ga nekoč sv. Luka odrekli. S to najdbo pa je bila znova potrjena verodostojnost in nedotakljivost Lukovega sporočila o Kristusovem rojstvu.

Ni torej razlogov, da bi kdo dvomil o notranji zanesljivosti ali zunanji verodostojnosti in nedotakljivosti evangeljskih sporočil, to je radostnih sporočil o Kristusovem rojstvu, delovanju in mučenju.

Zato tudi mi pojdemo z vero, kakor so jo imeli betlehemske pastirčki, v betlehemskem hlevčku se Mu poklonimo, slaveč Boga za vse, kar smo slišali in videli. td.

Najstarejši rokopis evangelija o Kristusovem rojstvu iz 2. ali 3. stoletja, ki ga je razrešil doc. dr. Jan Merell v Parizu l. 1928.

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ IN
NOVO LETO!

HVALEŽNI

GOJENCI IN GOJENKE
ZAVODA ZA SLEPE
OTROKE V KOČEVJU

Gojenci in gojenke zavoda za slepe otroke v Kočevju so poslali uredništvu in upravi »Slovenca« prirčno voščilo za Božič. Hkrati žele vesele božične praznike in blagoslovljeno Novo leto vsem bralcem »Slovenca« in vsem svojim številnim dobrotnikom. Ker slepa mladež ne more voščil pisati, je bilo voščilo napisano v pisavi za slepe, a tudi tako, da ga mi znamo brati. Na poli papirja so bile z bučkami napravljene luknjice, s katerimi so napravljene črke, ki se dajo otipati. — Naj govori siika.